

Stanovisko ke kontrole výkonu pracovní činnosti strážníků prostřednictvím GPS lokátorů umístěných ve vozidlech a radiostanicích obecní policie

Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní politiky obdržel podání ve věci oprávněnosti/neoprávněnosti zaměstnavatele strážníků obecní policie kontrolovat výkon jejich pracovní činnosti prostřednictvím GPS lokátorů umístěných ve vozidlech a radiostanicích obecní policie, a to v kontextu s ustanovením § 316 odst. 2 zákoníku práce (dále jen „podání“).

Předně je třeba uvést, že problematika pracovněprávních vztahů v oblasti obecní policie nespadá do věcné působnosti Ministerstva vnitra, nýbrž do věcné působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí.

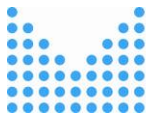
Nicméně, z pohledu Ministerstva vnitra, jakož i s ohledem na dostupné informace, lze k podání uvést následující:

Úvodem připomínáme obecné pravidlo právního řádu České republiky, spočívající v tom, že případné zásahy do práv a svobod kohokoliv se mohou dít pouze na základě zákona a v souladu s ním.

Z praktického hlediska pak platí, že pokud zaměstnavatel hodlá provádět určité formy sledování svých zaměstnanců a tak narušovat jejich soukromou sféru, musí citlivě zvážit, jaké informace bude monitorovat a jakým způsobem je bude zaznamenávat. To znamená, že rozsah monitorovaných údajů a forma jejich pořizování musejí být i přiměřené účelu, který má být takovým postupem zaměstnavatele naplněn.

Z pohledu obsahu podání se však domníváme, že v daném případě **nejde o zásahy zaměstnavatele do soukromí strážníků** ve smyslu § 316 zákoníku práce, neboť předmětem monitorování je pouze porovnání místa a času výskytu vozidla obecní policie, případně radiostanice strážníka s mapovými podklady zaměstnavatele – to vše v pracovní době strážníka.

Zde připomínáme i dikci § 24b zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kdy tento orgán obce je rovněž oprávněn, je-li to potřebné pro plnění jeho úkolů podle zákona, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných, popřípadě též zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu. Tyto záznamy rovněž slouží i pro účely kontrolní činnosti zaměstnavatele ve vztahu ke strážníkům, přičemž jde o mnohem „důvěrnější“ projevy, než je tomu v posuzovaném případě.

Pokud by i nadále inkriminovaná situace byla posuzována v kontextu s § 316 zákoníku práce, je třeba se zaměřit (nejenom) na toto ustanovení zákoníku práce, ale na celý komplex právních norem majících vazbu na oblast obecní policie.

1) § 316 zákoníku práce

Předmětné ustanovení stanoví, že:

... 2) Zaměstnavatel nesmí bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele narušovat soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnavatele tím, že podrobuje zaměstnance otevřenému nebo skrytému sledování, odposlechu a záznamu jeho telefonických hovorů, kontrole elektronické pošty nebo kontrole listovních zásilek adresovaných zaměstnanci.

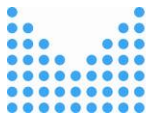
(3) Jestliže je u zaměstnavatele dán závažný důvod spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele, který odůvodňuje zavedení kontrolních mechanismů podle odstavce 2, je zaměstnavatel povinen přímo informovat zaměstnance o rozsahu kontroly a o způsobech jejího provádění. ...

Z výše uvedených ustanovení zákoníku práce plyne, že základními podmínkami pro případné **narušení soukromí zaměstnance** je **existence závažného důvodu daného zvláštní povahou činnosti zaměstnavatele** a **splnění informační povinnosti** zaměstnavatele **vůči svým zaměstnancům** (skryté sledování zaměstnanců v tomto případě nepřipadá v úvahu).

K závažným důvodům opravňujícím zaměstnavatele postupovat ve smyslu předchozího odstavce v oblasti obecní policie, podle našeho právního názoru, patří především:

- ochrana života a zdraví zaměstnance (strážníka),
- ochrana života a zdraví osob, a to nejenom těch, vůči kterým strážník obecní policie bezprostředně plní své úkoly, ale všech potenciálních adresátů veřejné služby obecní policie na území obce,
- ochrana majetku všech výše uvedených osob,
- ochrana majetkových zájmů zaměstnavatele, a
- kontrola práce (pracovní výkonnosti) zaměstnance.

2) Povaha činnosti zaměstnavatele

V souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu mimo jiné pečuje, v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, i o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a **ochrany veřejného pořádku** (§ 35 cit. zák.).

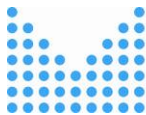
S ohledem na **zvláštní povahu činnosti obce** - ochrana veřejného pořádku (zabezpečování místní záležitosti veřejného pořádku), je pak obec oprávněna zřídit specifický orgán veřejné moci - obecní policii, oprávněnou zásadním způsobem zasahovat do práv a svobod osob, které jsou občany obce nebo se na území obce trvale či přechodně zdržují, případně zde podnikají nebo vykonávají jinou činnost.

Zaměstnanci obce zařazení do obecní policie (čekatel, strážník, ostatní zaměstnanec) jsou v pracovněprávním vztahu k obci. Za obec v těchto právních vztazích jedná buď osoba, která řídí obecní policii (starosta, jiný pověřený člen zastupitelstva) nebo určený strážník, stanoví-li tak zastupitelstvo obce.

S odkazem na výše zmíněnou povinnost obce v oblasti veřejného pořádku, dále na povinnost obce řádně hospodařit se svým majetkem (tedy i s majetkem užívaným obecní policií – viz zejména § 38 zákona o obcích), a rovněž s odkazem na zákoník práce, kdy například v souladu s § 302 cit. zák. jsou vedoucí zaměstnanci mimo jiné povinni řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky, **jsme přesvědčeni, že povaha činnosti obce/obecní policie v tomto specifickém segmentu samostatné působnosti obce, zakládá oprávnění zaměstnavatele k používání GPS v oblasti obecní policie, a to v rozsahu, jak je uvedeno v podání** (toliko monitorování pohybu vozidel a míst „výskytu“ radiostanic strážníků na veřejných prostranstvích v obci, nikoliv sledování projevů osobní, tedy nepracovní povahy strážníků).

Pro podporu našeho názoru dále uvádíme, že obecní policie, jako specializovaný orgán veřejné moci používá materiální prostředky značné majetkové hodnoty. Rovněž tak na školení a výcvik strážníka musí obec vynaložit nemalé finanční prostředky. Z tohoto důvodu je tedy namístě, aby sám strážník plnil své úkoly efektivně ve prospěch obce a aby nedocházelo například ke zneužívání dopravních prostředků obecní policie k jiným než pracovním účelům.

Od strážníka, jakožto úřední osoby, se v pracovní i mimopracovní době očekává iniciativní plnění řady náročných povinností, které nelze srovnávat s běžným výkonem práce v jiných povoláních, jejichž režim se primárně řídí zákoníkem práce. Jeho soukromí je při výkonu této „služby“ nepochybně chráněno méně než u řady ostatních zaměstnanců. Monitoring vozidel a radiostanic pomocí GPS přitom pouze

sleduje pohyb dopravního prostředku obecní policie v reálném čase. Tím nijak nenarušuje soukromý charakter dalších projevů strážníka, ke kterým v dopravním prostředku nebo v rámci pochůzkové činnosti na veřejných prostranstvích v obci může dojít, jako je například telefonický rozhovor s rodinným příslušníkem.

Sledování polohy jednotlivých dopravních prostředků obecní policie, případně polohy jednotlivých strážníků prostřednictvím radiostanic naopak umožňuje osobám, které řídí činnost obecní policie nebo se na ní podílejí, efektivní organizaci práce jednotlivých hlídek či samotných strážníků, navádění hlídek k místům incidentů, jejich rozmísťování a koordinaci. Umožňuje také vzájemnou podporu jednotlivých hlídek v případě ohrožení.

Závěr

S ohledem na shora uvedené skutečnosti se proto domníváme, že postup zřizovatele obecní policie je v daném případě v souladu se všemi zákony, které se na činnost obecní policie vztahují, či by se vztahovat mohly. Dále považujeme přístup zaměstnavatele ke svým zaměstnancům zařazeným k výkonu práce v obecní policii, za právně akceptovatelný a zároveň přiměřený vzhledem k nutnosti zajistit spolehlivou činnost tohoto orgánu obce, a to i s přihlédnutím k míře případného zásahu do soukromé sféry strážníků.

20. 7. 2021